

Remissvar - Palett för ett stärkt civilsamhälle (SOU 2016:13)

Bräcke diakoni är medlemmar i Famna, som lämnar ett eget yttrande där vi har deltagit i arbetet. Vi ansluter oss till fullo till detta, men vill också för egen del komplettera med några specifika synpunkter.

Sammanfattningsvis ser vi positivt på de flesta av utredningens förslag. Vi tycker det är en väl genomarbetad utredning, som fångar och åskådliggör de många olika men viktiga aspekterna av civilsamhällets mångfacetterade roll i dagens samhälle. Några saker vi vill betona utifrån våra erfarenheter inom vård och omsorg framgår av nedanstående kommentarer.

Bredare definition av socialt företagande

Utredningen visar förtjänstfull på och navigerar i den flora av termer och begrepp som definierar civilsamhällets organisationer. En särskilt viktig terminologi är den som handlar om vad som ibland benämns "arbetsintegrerande sociala företag". Också utredningens förslag på ändrad författningstext i LOU snuddar vid den. Det är – menar Bräcke diakoni – viktigt att definitionsmässigt välja en bred terminologisk ansats som fullt ut fångar EU:s innebörd av "Social business", och inte låser fast vissa associationsformer i regler eller praxis. Inom Bräcke diakoni bedriver vi vårt arbete dels genom den drygt 90-åriga moderstiftelsen, dels via hel- eller delägda aktiebolag med särskilda förbehåll i bolagsordningar och aktieägaravtal. Orsaken till detta kan vara av historiska skäl, upphandlingsregler, praktiska lösningar etc. Att i nya eller modifierade regelverk ytterligare komplicera bilden eller (direkt eller indirekt) låsa fast vissa associationsformer vore olyckligt. Det är då bättre att jobba med begrepp som "samhällsnytta", "delaktighet" och "icke vinstutdelande" i sådana definitioner.

Fler möjligheter till förhandlade avtal

Bräcke diakoni bedriver en bred verksamhet inom vård och omsorg, och har avtal om olika sorters insatser med fjorton kommuner, sex landsting och en handfull statliga myndigheter. Vi bedömer att den i särklass viktigaste frågan för att öka den idéburna andelen aktörer inom vård och omsorg, är att se över hur man kan göra förhandlade avtal där civilsamhällets karaktäristik tas till vara och vägs in i bedömningen (vilket sällan är fallet inom LOU). Det betyder att Bräcke diakoni är varma förespråkare för att också Sverige ska införa de regler som EU erbjuder avseende:

- Höjd gräns för direktupphandling till 750 000 EUR
- Möjlighet till reserverade kontrakt

Det är också av betydelse att formerna för Idéburet Offentligt Partnerskap (IOP) får en rättslig förankring i lämplig form. Bräcke diakoni har aktivt medverkat till att avtalsformen använts i flera aktuella exempel i Göteborg. Exempelvis har civilsamhället där under 2015/16 i snabb takt tagit fram mer än 200 boendeplatser för ensamkommande barn, i en spännande IOP-form som också innehåller

Göteborg 2016-07-12



stora volontärsatsningar. När avtalsformen väl fanns på plats, har också mindre stiftelser och föreningar i sektorn på kort tid kunnat göra stora investeringar i lokalanpassning och långa lokalhyreskontrakt. Det visar att det finns ett stort entreprenörskap och handlingsförmåga i civilsamhället, bara förutsättningarna är rimliga!

Arvsfonden som finansiell motor

Utredningen lyfter fram en mycket viktig fråga kring Arvsfondens inriktning och politiska direktiv. Det är Bräcke diakonis uppfattning att detta är en viktig och intressant möjlighet, som bör utredas ytterligare. För att projekt och nya metoder ska kunna etableras behöver de ofta "arbetas in" i existerande offentliga avtal, eller hitta nya upphandlingsformer etc. Då är tre år för kort tid att både nå projektresultat och hinna påverka samhällsstrukturerna. Också möjligheten att via Arvsfonden kunna arbeta förebyggande kring integration/inkludering bör ses över och breddas, inte minst med bakgrund i de samhällsutmaningar vi står inför i Sverige efter det stora antalet flyktingar de senaste åren. Arvsfonden har potential att ha en mycket tydligare roll som finansiell motor för civilsamhället, både vad gäller utveckling och den initiala driftsfasen. Det vore en förändring som vi tror skulle få stor legitimitet både inom civilsamhälle och bland medborgare i allmänhet.

Vi ser fram emot att se politiska förslag kring detta inom en snar framtid!

Med vänliga hälsningar

Martin Ärnlov
Direktor
Bräcke diakoni
Telefon 031-50 25 01
Mobil 0702-41 62 23
martin.arnlov@brackediakoni.se